

Sygn. akt III AUa 687/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 lutego 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Zofia Rybicka - Szkibiel
Sędziowie:	SSA Urszula Iwanowska SSO del. Beata Górka (spr.)
Protokolant:	sekr. sąd. Karolina Popowicz

po rozpoznaniu w dniu 20 lutego 2014 r. w Szczecinie

sprawy G. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

o podjęcie wypłaty emerytury

na skutek apelacji ubezpieczonej

od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 5 czerwca 2013 r. sygn. akt IV U 1385/13

oddala apelację.

SSA Urszula Iwanowska SSA Zofia Rybicka - Szkibiel SSO del. Beata Górka

Sygn. akt: III A Ua 687/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 marca 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. (Inspektorat w W.) odmówił ubezpieczonej G. K. uchylecia decyzji z dnia 12 października 2011r. w części, w jakiej decyzja ta zawiesza, na podstawie art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 257, poz. 1726 z późn.zm.) w zw. z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 z późn.zm.) prawo do emerytury za okres od dnia 1 października 2011 r. do dnia 21 listopada 2012r.

W uzasadnieniu sporządzonym do decyzji wskazano, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012r. nie ma zastosowania do przypadającego przed dniem 22 listopada 2012r. okresu zawieszenia emerytur

na podstawie wyżej wymienionych przepisów prawnych. Tym samym brak jest podstaw do wypłaty wyrównania emerytury zawieszanej we wskazanym okresie.

Ubezpieczona G. K. zaskarżyła powyższą decyzję i wniosła o jej zmianę poprzez wypłatę należnej jej emerytury poczynając od dnia 1 października 2011r. do 21 listopada 2012r. W ocenie ubezpieczonej na skutek orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z 13 listopada 2012r. przyjęć należy fikcję prawną, że przyczyna wstrzymania wypłaty emerytury nigdy nie istniała a tym samym organ rentowy ponownie rozpoznając jej sprawę nie powinien już stosować przepisu prawa, który uznany został za niezgodny z Konstytucją ze skutkiem *ex tunc*.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie powtarzając argumenty użyte w uzasadnieniu decyzji. Organ rentowy nadmienił, że zgodnie z treścią art. 190 ust. 3 Konstytucji, orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, jednak Trybunał Konstytucyjny może określić inny termin utraty mocy obowiązującej aktu normatywnego. Z treści uzasadnienia wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012r. wynika, że uznany za sprzeczny z Konstytucją w/w przepis prawa utracił moc z dniem 22 listopada 2012r. a tym samym do tej daty działanie organu rentowego znajdowało oparcie w obowiązującym stanie prawnym. Organ rentowy podniósł również, że ubezpieczona G. K. nabyła prawo do emerytury od dnia 1 grudnia 1998r. i nie mieści się w kręgu osób wskazanych w uzasadnieniu orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego.

Sąd okręgowy wyrokiem z dnia 5 czerwca 2013r. oddalił odwołanie.

Sąd okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

G. K. urodziła się (...) Od 1 stycznia 1975r. pracuje w Szpitalu w W..

W dniu 11 grudnia 1998r. ubezpieczona złożyła wniosek o emeryturę, zaś w dniu 18 stycznia 1999r. złożyła wniosek o zawieszenie świadczenia emerytalnego w całości.

Decyzją z dnia 3 lutego 1999r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. przyznał ubezpieczonej G. K. prawo do emerytury począwszy od 1 grudnia 1998r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

Jednocześnie wypłata przyznanego świadczenia emerytalnego została zawieszona z uwagi na złożony przez ubezpieczoną wniosek.

Ubezpieczona kontynuowała zatrudnienie u dotychczasowego pracodawcy.

Ustawą z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz. U. Nr 228, poz. 1507 z późn.zm.) dokonano nowelizacji ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 z późn.zm.) w wyniku czego uchylono przepis art. 103 ust.2a tej ustawy, na podstawie którego ubezpieczonej z urzędu zawieszono wypłatę świadczenia emerytalnego. Nowelizacja weszła w życie od 8 stycznia 2009r.

W oparciu o nowe regulacje prawne, ubezpieczona złożyła w dniu 27 marca 2009r. wniosek do organu rentowego o wypłatę emerytury.

Decyzją z dnia 2 kwietnia 2009r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. (Inspektorat w W.) rozpoczął G. K. wypłatę świadczenia emerytalnego począwszy od 1 marca 2009r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

Ubezpieczona kontynuowała zatrudnienie u dotychczasowego pracodawcy i jednocześnie pobierała emeryturę.

Ustawą z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 z późn.zm.) dokonano kolejnej nowelizacji ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 z późn.zm.), w wyniku której zmieniono przepis art. 103 ust. 1 i ust. 2 oraz dodano art. 103a. W rezultacie zniesiono możliwość pobierania świadczenia

emerytalnego bez rozwiązywania umowy o pracę z dotychczasowym pracodawcą osobom, którym organ rentowy przyznał emeryturę po 8 stycznia 2009r. Jednocześnie zgodnie z treścią art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. emeryci, którym ZUS przyznał emeryturę przed 1 stycznia 2011r. mogli ją pobierać bez rozwiązania umowy o pracę z dotychczasowym pracodawcą jeszcze przez 9 miesięcy od daty wejścia w życie nowelizacji, czyli do 30 września 2011r.

W wykonaniu powyższego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. (Inspektorat w W.) w dniu 12 października 2011r., wydał decyzję (znak: (...)), mocą której wstrzymał ubezpieczonej G. K. wypłatę emerytury.

Organ rentowy w treści decyzji wskazał, że wypłata świadczenia emerytalnego została zawieszona z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia przez ubezpieczoną. W celu podjęcia wypłaty emerytury ubezpieczona miała zaś przedłożyć w Oddziale ZUS świadectwo pracy lub zaświadczenie potwierdzające fakt rozwiązania stosunku pracy z każdym pracodawcą, na rzecz którego praca ta była wykonywana bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury.

Ubezpieczona nie odwołała się od w/w decyzji i stała się ona prawomocna.

W dniu 13 listopada 2012r. Trybunał Konstytucyjny w sprawie o sygn. akt K 2/12 orzekł, że przepis art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 z późn.zm.) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 z późn.zm.) w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Wyrok został opublikowany w Dzienniku Ustaw pod poz.1285 w dniu 22 listopada 2012r.

W dniu 3 grudnia 2012r. ubezpieczona złożyła do organu rentowego wniosek o wznowienie wypłaty i wyrównanie zawieszony jej z dniem 1 października 2011r. emerytury.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. (Inspektorat w W.) decyzją z dnia 2 stycznia 2013r., znak (...), ponownie podjął wypłatę emerytury ubezpieczonej od 22 listopada 2012r.

Jednocześnie decyzją z dnia 26 marca 2013r. odmówił ubezpieczonej G. K. uchylecia decyzji z dnia 27 września 2011r. w części, w jakiej decyzja ta zawiesza prawo do emerytury za okres od dnia 1 października 2011 r. do dnia 21 listopada 2012r.

Sąd okręgowy podkreślił w swych rozważaniach, że ubezpieczona G. K. po raz pierwszy nabyła prawo do emerytury z dniem 1 grudnia 1998r., która została zawieszona na jej wniosek.

W dniu 1 stycznia 1999r. weszła w życie ustawa z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdzie w art. 103 ust. 3 wskazano, że prawo do emerytury lub renty ulega zawieszeniu na wniosek emeryta lub rencisty.

Ustawą z dnia 21 stycznia 2000r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 9, poz. 118) zmieniono ust. 2 w art. 103 i dodano ust. 2a w art. 103. W wyniku tej nowelizacji prawo do emerytury ulegało zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Przy czym regulacja ta objęła zarówno osoby, które miały już ustalone prawo do emerytury (wcześniejszej lub powszechnej), jak również przyszłych emerytów.

Wskazana nowelizacja weszła w życie z dniem 1 lipca 2000r. Jeżeli emeryt, który kontynuował bez przerwy zatrudnienie u tego samego pracodawcy, u którego był zatrudniony przed dniem nabycia prawa do emerytury rozwiązał przed dniem 1 lipca 2000 r. ten stosunek pracy, a następnie podjął pracę u tego samego lub innego

pracodawcy, nowelizacja ustawy go nie dotyczyła. Natomiast emerytom, którzy bez rozwiązania stosunku pracy kontynuowali zatrudnienie, od dnia 1 lipca 2000 r. ZUS zawiesił wypłaty emerytury.

Zdaniem sądu okręgowego uwagi wymaga, że wyżej przedstawione przepisy prawa były przedmiotem badania przez Trybunał Konstytucyjny, który wyrokiem z dnia 7 lutego 2006r. (sygn. SK 45/04) i stwierdził, że art. 103 ust. 2a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353, Nr 64, poz. 593, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252, Nr 121, poz. 1264, Nr 144, poz. 1530, Nr 191, poz. 1954, Nr 210, poz. 2135 i Nr 236, poz. 2355 oraz z 2005 r. Nr 167, poz. 1397 i Nr 169, poz. 1412 i 1421) jest zgodny z art. 2, art. 31 ust. 3, art. 32 i art. 67 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz nie jest niezgodny z art. 30, art. 65 ust. 1, art. 70 ust. 5 i art. 73 Konstytucji. W uzasadnieniu zaś podkreślono, że zaskarżony przepis nie narusza istoty konstytucyjnego prawa do zabezpieczenia społecznego i nie pozbawia wymaganego przez konstytucję minimum życiowego osób, które osiągnęły wiek emerytalny. Podkreślono, że przesłanka zawieszenia prawa do emerytury określona w zaskarżonym przepisie jest w pełni zależna od swobodnego wyboru dokonanego przez zainteresowanego. Ubezpieczony może zawsze doprowadzić do rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą, co umożliwi uzyskanie świadczeń emerytalnych. Osoby, które na gruncie przepisów ustawy nabyły prawo do emerytury, zachowują to prawo, jednakże realizacja uzależniona jest od rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą. W ocenie Trybunału Konstytucyjnego całkowite zawieszenie świadczeń w razie nierozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą nie ma charakteru arbitralnego i nie narusza zasady proporcjonalności, ponieważ odpowiada istocie konstytucyjnego prawa do zabezpieczenia społecznego i ma na celu realizację zadań państwa w zakresie zapewnienia pełnego, produktywnego zatrudnienia.

Omówiony przepis został jednak ostatecznie uchylony przez art. 37 pkt 5 lit. b) ustawy z dnia 21 listopada 2008r. o emeryturach kapitałowych (Dz.U. Nr 228, poz.1507 z późn.zm.) z dniem 8 stycznia 2009r.

Ubezpieczona niejako przy okazji skorzystała z nowych regulacji prawnych, obowiązujących w okresie od 8 stycznia 2009r. do 31 grudnia 2010r. Z uwagi, że w tym czasie uchylony już był przepis art. 103 ust.2a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r., zaś nie obowiązywał jeszcze przepis art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r., który dodany został przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr257, poz.1726 z późn.zm.) z dniem 1 stycznia 2011r., ubezpieczona mogła łączyć pracę zarobkową u dotychczasowego pracodawcy z pobieraniem świadczenia emerytalnego, bez konieczności rozwiązania stosunku pracy.

W dniu 13 listopada 2012r. Trybunał Konstytucyjny wydał w sprawie o sygn. akt K 2/12 wyrok, w którym orzekł, że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 z późn.zm.) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227, z późn.zm.), dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Jednakże tylko pozornie wydawać mogłoby się, że powyższe orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego dotyczy również ubezpieczonej. W uzasadnieniu bowiem, Trybunał Konstytucyjny wyraźnie zastrzegł, że problem dotyczył oceny, czy ustawodawca mógł na podstawie art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010r. rozciągnąć stosowanie art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS – przepisu ustalającego nową treść ryzyka emerytalnego – na sytuacje przeszłe, tj. wobec osób, które już nabyły prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009r. do 31 grudnia 2010 r., czyli w czasie obowiązywania regulacji niezawierającej wymogu rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą dla uzyskania świadczenia emerytalnego.

Zapadły w dniu 13 listopada 2012 roku wyrok Trybunału Konstytucyjnego odnosi się zatem jedynie do tych osób, które w tym wyżej wymienionym krótkim okresie po raz pierwszy miały wydaną decyzją o przyznaniu emerytury

(ustalone prawo do emerytury), bo tylko one uzyskały prawo nabyte niezawierające wymogu rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą dla uzyskania świadczenia emerytalnego.

Trybunał Konstytucyjny stwierdził w swym uzasadnieniu, że oceniając przedstawioną wyżej sytuację osób, które nabyły i zrealizowały prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010, należało dojść do wniosku, że gdyby w momencie przejścia na emeryturę osoby te wiedziały, iż będą musiały przerwać zatrudnienie, aby uzyskać świadczenie emerytalne, to w chwili osiągnięcia wieku emerytalnego zrezygnowałyby ze złożenia wniosku o ustalenie prawa do emerytury i kontynuowałyby zatrudnienie. Korzystniejsze dla nich byłoby bowiem uzyskiwanie wysokiego dochodu ze stosunku pracy niż dużo mniejszego świadczenia emerytalnego. Co więcej – późniejsze złożenie wniosku o ustalenie prawa do emerytury oznaczałoby dla nich wyższe świadczenie emerytalne ponieważ zaewidencjonowane składki będą podzielone przez mniejszą liczbę miesięcy hipotetycznego dalszego trwania życia ubezpieczonego.

Należy ponadto wskazać, co wyraźnie podkreślił Trybunał Konstytucyjny, że obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą, jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury, nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r.

W konsekwencji uznał, że ubezpieczona, w stosunku do której po raz pierwszy ustalono prawo do świadczenia emerytalnego od dnia 1 grudnia 1998r. a więc poza okresem wskazanym przez Trybunał Konstytucyjny tj. poza okresem od 8 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2010 roku nie może zasadnie żądać uchylecia decyzji organu rentowego z dnia 12 października 2011r. w części, w jakiej decyzja ta zawiesza prawo do emerytury za okres od dnia 1 października 2011r. do dnia 21 listopada 2012r. i żądać wypłaty emerytury poczynając od dnia 1 października 2011 powołując się na treść wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 roku, albowiem do niej wskazane orzeczenie w ogóle nie będzie miało zastosowania

Sąd okręgowy podkreślił, że ubezpieczona nie jest osobą, której ustalono prawo do świadczenia emerytalnego (decyzją pierwszą) w okresie od 8 stycznia 2009r. do 31 grudnia 2010r., nie nabyła tego prawa w tym okresie, bowiem je już realizowała od 1 grudnia 1998r. W tym czasie obowiązywały bowiem powyżej wymienione przepisy prawa, które również były nowelizowane w taki sposób, iż ich treść była tożsama z obecnie obowiązującym przepisem art. 103a ustawy emerytalnej i również były one badane przez Trybunał Konstytucyjny (sygn. sprawy SK 45/04), który jednak orzekł o ich zgodności z Konstytucją.

Sąd okręgowy przyjął, że przywołany przez ubezpieczoną wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012r. jej nie dotyczy i tym samym jej wniosek o wypłatę zawieszonoego świadczenia emerytalnego poczynając od 1 października 2011r. do 21 listopada 2012r. jest niezasadny. Z tych samych względów nie jest możliwe uchylene decyzji organu rentowego z dnia 12 października 2011r. w części, w jakiej decyzja ta zawiesza prawo ubezpieczonej do emerytury za sporny okres.

Kierując się powyższymi względami, zgodnie z art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy oddalił odwołanie ubezpieczonej, o czym orzeczono w sentencji wyroku.

Apelację od powyższego wyroku wniosła ubezpieczona.

Zaskarżyła w całości powyższy wyrok, zarzucając mu;

- naruszenie prawa materialnego, a w szczególności:

1. Art. 27 w związku z artykułem 103 ust. 2 ustawy z 17.12.1998 r, o emeryturach I rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych -1. jedn. z 2009 r, Dz. U. Nr 153 poz. 1227 z zm. przez jego błędną wykładnię, skutkującą oddaleniem odwołania od decyzji ZUS z dnia 27.03.2013 r., na mocy której odmówiono wypłaty zawieszonoego emerytury od dnia 01.10.2011 r. do dnia 21.11.2012 r. i tym samym doszło do nie zastosowania przepisów zawartych w artykułach 133 ust. 2 i 135 ust. 3 wyżej cyt. ustawy.

2. Art. 190 ust. 3 i 4 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 02.04.1997 r. /Dz. U. 1997.78.483/ przez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13.11.2012 r., sygn. akt: K 2/12 wywiera skutek prawny od dnia jego ogłoszenia tj. /ex nunc/, a nie od chwili wejścia w życie wadliwego przepisu prawa,

- naruszenie prawa procesowego, a w szczególności:

1. art. 316 kpc- polegające na nieuwzględnieniu stanu rzeczy z chwili zamknięcia rozprawy – zgodnie z przepisem art. 190 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej orzeczenie Trybunału konstytucyjnego wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą wsteczną, tym samym nie było możliwości prawnej uznania zaskarżonej decyzji z dnia 27 marca 2013r. , a tym samym także decyzji z dnia 9 września 2011r. w dacie wyrokowania tj. 4 czerwca 2013r. za prawidłową , gdyż wynikała ona z przepisu, który Trybunał Konstytucyjny uznał za niezgodny z ustawą zasadniczą,

2. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, polegające na przyjęciu, że od daty wypłaty świadczenia tj. od dnia 1 maja 2010r. wielokrotnie zawieszala i podejmowała wypłatę emerytury. Nigdy tego nie robiła zawsze miało to miejsce z inicjatywy organu rentowego.

Podala również, że nabyła prawo do emerytury na podstawie art. 27 pkt. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i wypłatę świadczenia podjęto od dnia 1 maja 2010r. na podstawie przepisu art. 37 pkt. 5 lit. A ustawy z dnia 21 listopada 2008r. o emeryturach kapitałowych, który wprowadzał art. 103 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a następnie utraciła prawo do wypłaty przyznanego świadczenia na podstawie niekonstytucyjnego przepisu art. 103 a wprowadzonego art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw. Poraz pierwszy doszło do zawieszenia świadczenia od dnia 1 października 2011r.

Wskazując na powyższe podstawy apelacyjne, wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i ustalenie, że ma prawo do wypłaty wstrzymanej emerytury od dnia 01.10.2011 r. do dnia 21.11.2012 r. z odsetkami ustawowymi od każdej miesięcznej raty.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawczyni nie jest zasadna.

Postępowanie apelacyjne ma merytoryczny charakter i jest dalszym ciągiem postępowania rozpoczętego przed sądem pierwszej instancji. Zgodnie z treścią art. 378 § 1 k.p.c., sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania. Rozważając zakres kognicji sądu odwoławczego Sąd Najwyższy stwierdził, iż sformułowanie „w granicach apelacji” wskazane w tym przepisie oznacza, iż sąd drugiej instancji między innymi rozpoznaje sprawę merytorycznie w granicach zaskarżenia, dokonuje własnych ustaleń faktycznych, prowadząc lub ponawiając dowody albo poprzestaje na materiale zebranym w pierwszej instancji, ustala podstawę prawną orzeczenia niezależnie od zarzutów podniesionych w apelacji oraz kontroluje poprawność postępowania przed sądem pierwszej instancji, pozostając związany zarzutami przedstawionymi w apelacji, jeżeli są dopuszczalne, ale biorąc z urzędu pod uwagę nieważność postępowania, orzeka co do istoty sprawy stosownie do wyników postępowania (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., sygn. akt III CZP 49/07, niepubl.). Dodatkowo należy wskazać, iż dokonane przez sąd pierwszej instancji ustalenia faktyczne, sąd drugiej instancji może podzielić i uznać za własne (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 października 1998 r., sygn. akt II CKN 923/97, OSNC 1999/3/60). Może również zmienić ustalenia faktyczne stanowiące podstawę wydania wyroku sądu I instancji, i to zarówno po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, jak i bez przeprowadzenia postępowania dowodowego uzasadniającego odmienne ustalenia, chyba że szczególne okoliczności wymagają ponowienia lub uzupełnienia tego postępowania (por. uchwała składu 7 sędziów Izby Cywilnej z 23 marca 1999 r., sygn. akt III CZP 59/98, OSNC 1999, nr 7–8, poz. 124).

Przedmiot sporu dotyczył wznowienia ubezpieczonej wypłaty świadczenia emerytalnego za okres od 1 października 2011 roku do 21 listopada 2012 roku. W tym zakresie sąd okręgowy przeprowadził stosowne postępowanie dowodowe,

a w swych ustaleniach i wnioskach nie wykroczył poza ramy swobodnej oceny wiarygodności i mocy dowodów wynikające z przepisu art. 233 k.p.c., nie popełnił też uchybień w zakresie zarówno ustalonych faktów, jak też ich kwalifikacji prawnej, uzasadniających ingerencję w treść zaskarżonego orzeczenia. W konsekwencji sąd odwoławczy oceniając jako prawidłowe ustalenia faktyczne i rozważania prawne dokonane przez Sąd pierwszej instancji uznał je za własne, nie widząc w związku z tym konieczności ich ponownego szczegółowego przytaczania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 r., I PKN 339/98, OSNAPiUS z 1999 r., z. 24, poz. 776).

Stan faktyczny w rozpoznawanej sprawie jest oczywisty i niesporny. Nie ma wątpliwości co do faktu, że wnioskodawczyni nabyła prawo do emerytury od 1 grudnia 1998 roku, kiedy obowiązywał art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej i w oparciu o ten przepis wnioskodawczyni zawieszono wypłatę emerytury wobec kontynuowania przez nią zatrudnienia. Po uchyleniu tego przepisu, na wniosek skarżącej wypłata świadczenia została wznowiona. Wobec wejścia w życie art. 103a ustawy emerytalnej, skarżącej ponownie zawieszona została wypłata emerytury, gdyż skarżąca nadal pracowała.

Skarżąca opiera swoje roszczenie o wznowienie wypłaty emerytury za okres od 1 października 2011 roku do 21 listopada 2012 roku na treści wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 roku. Sąd Okręgowy prawidłowo jednak ocenił, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego nie ma zastosowania do sytuacji wnioskodawczyni.

W wyroku z dnia 13 listopada 2012 roku (Dz.U. z 2012 r., poz. 1285) Trybunał orzekł, że przepis art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie, w jakim znajdują zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2011 roku, bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającego z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Co istotne, Trybunał wskazał w uzasadnieniu orzeczenia wyraźnie, iż obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą, jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury, nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2010 roku. W stosunku do tych osób przepis art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych, w zakresie, w jakim przewiduje zastosowanie art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, utracił bowiem moc obowiązującą z chwilą ogłoszenia sentencji wyroku w Dzienniku Ustaw, czyli z dniem 22 listopada 2012 roku.

Analiza okoliczności faktycznych niniejszej sprawy wskazuje, że wnioskodawczyni, która prawo do emerytury nabyła od 1 grudnia 1998 roku, nie mieści się w kręgu osób, w stosunku do których Trybunał Konstytucyjny stwierdził niezgodność z Konstytucją art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS, dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku.

Reasumując, wskazać należy, że w niniejszej sprawie zachodzą przesłanki, które uprawniały organ rentowy do zawieszenia wypłaty emerytury ubezpieczonej w okresie od 1 października 2011 roku do 21 listopada 2012 roku. Ubezpieczona w dniu wejścia w życie przepisu art. 103a ustawy emerytalnej (1 października 2011 roku) pobierała przyznane jej świadczenie, kontynuując jednocześnie zatrudnienie u dotychczasowego pracodawcy, na rzecz którego wykonywała zatrudnienie bezpośrednio przed nabyciem prawa do emerytury. Uznać zatem należy, iż swoim zachowaniem wyczerpała dyspozycję znowelizowanego art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.), zaś organ rentowy zasadnie wstrzymał jej wypłatę świadczenia emerytalnego. Tym samym zaskarżoną decyzję organu rentowego należy uznać za prawidłową i odpowiadającą obowiązującemu prawu. Stwierdzić bowiem należy, że zawieszenie wypłaty świadczenia w okresie od 1 października 2011 roku do 21 listopada 2012 roku (w tym czasie ubezpieczona nieprzerwanie kontynuowała zatrudnienie u dotychczasowego pracodawcy, na rzecz którego wykonywała zatrudnienie bezpośrednio przed nabyciem prawa do emerytury, nastąpiło zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i brak jest podstaw do uwzględnienia wniosku o wypłatę świadczeń emerytalnych za okres od 1 października 2011 roku do 21 listopada 2012 roku. Innymi słowy niekonstytucyjność

przepisów stwierdzona wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 roku, sygn. akt K 2/12 nie ma wpływu na treść zaskarżonej decyzji, co powodować musiało oddalenie odwołania.

Przechodząc dalej wskazać należy, iż twierdzenia skarżącej, iż podstawa rozstrzygnięcia tj. art. 103 a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS narusza konstytucyjną zasadę ochrony praw nabytych oraz równości obywateli wobec prawa są chybione.

Zgodnie z ustalonym orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego dotyczącym zasady ochrony zaufania jednostki do państwa i stanowionego przez nie prawa, istota tej zasady sprowadza się do nakazu takiego stanowienia i stosowania prawa, by obywatel mógł układać swoje sprawy w zaufaniu, że nie naraża się na skutki prawne, których nie mógł przewidzieć w momencie podejmowania decyzji (zob. np. orzeczenie TK z 24.05.1994 r., K 1/94, OTK w 1994 r., cz. I, poz. 10, s. 78; wyrok z 02.06.1999 r., K 34/98, OTK ZU nr 5/1999, poz. 94, s. 482). Z ogólnej zasady ochrony zaufania jednostki do państwa i stanowionego przez nie prawa wynika szereg zasad szczegółowych, do których należy m.in. zasada niedziałania prawa wstecz, obowiązek wprowadzania zmian do systemu prawnego z zachowaniem odpowiedniej *vacatio legis* oraz zasada ochrony praw nabytych. Ta ostatnia zasada ochrony praw nabytych zakazuje arbitralnego znoszenia lub ograniczania praw podmiotowych przysługujących jednostce lub innym podmiotom prywatnym występującym w obrocie prawnym. Zasada ochrony praw nabytych zapewnia ochronę praw podmiotowych - zarówno publicznych, jak i prywatnych, a także maksymalnie ukształtowanych ekspektatyw tych praw, a więc sytuacji prawnych, w których zostały spełnione wszystkie zasadnicze przesłanki ustawowe nabycia określonych praw podmiotowych określone przez prawo. Ochrona praw nabytych nie oznacza przy tym nienaruszalności tych praw i nie wyklucza stanowienia regulacji mniej korzystnych. Trybunał Konstytucyjny wielokrotnie podkreślał, że odstąpienie od zasady ochrony praw nabytych jest dopuszczalne, jeżeli przemawiają za tym inne zasady, normy lub wartości konstytucyjne. Zasada ochrony praw nabytych chroni wyłącznie oczekiwania usprawiedliwione i racjonalne. Istnieją dziedziny życia i sytuacje, w których uprawniony musi liczyć się z tym, że zmiana warunków społecznych lub gospodarczych może wymagać zmian regulacji prawnych, w tym również zmian, które znoszą lub ograniczają dotychczas zagwarantowane prawa podmiotowe.

Odnosząc powyższe rozważania Trybunału Konstytucyjnego do niniejszej sprawy należało stwierdzić, że w dniu nabycia prawa do emerytury ubezpieczoną obowiązywało – na co zwrócono uwagę powyżej - ograniczenie wynikające z treści art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Ubezpieczona miała świadomość, że składając wniosek o emeryturę świadczenie z tego tytułu nie będzie jej wypłacane, gdyż nie rozwiązany został stosunek pracy i ubezpieczona kontynuowała zatrudnienie z dotychczasowym pracodawcą. Ubezpieczona dokonała zatem stosownego wyboru i należało przyjąć, że ów wybór akceptowała.

Mając na uwadze powyższe, dzieląc stanowisko Sądu I instancji i uznając apelację wnioskodawczyni za bezzasadną, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

del. SSO Beata Górka SSA Zofia Rybicka - Szkibieli SSA Urszula Iwanowska